

Milosevica Pobeda

Author: [IWPR Balkans](#)

Bez obzira pod kojom zastavom ce strane trupe doći na Kosovo, nema sumnje ko ce biti na vlasti u Beogradu.

I bez proslonedeljnih strasnih gresaka - kada je pijaca u Nisu, gradu na jugu Srbije, pogodjena kasetnom bombom i slucajnog raketnog napada na zgradu Ambasade Kine u Beogradu - izgleda da je sve jasnije da NATO-ova kampanja bombardovanje ne vodi nikuda. Najava Jugoslavije o delimicnom povlacenju snaga iz pokrajine je mozda znak pobeđe, a ne slabosti.

Sest nedelja otkako je pocelo bombardovanje, Albanci i dalje beže sa Kosova, jugoslovenski predsednik Slobodan Milosevic odbija da dozvoli NATO-u da udje u pokrajinu, a jedini vidljivi rezultat je unistavanje srpske infrastrukture i ekonomije. Cak i visi zvanicnici NATO-a, a posebno general Klaus Nauman, su priznali da vazдушna kampanja nije uspela da zaustavi etnicko ciscenje ili da ukloni Milosevica sa vlasti.

Pogresne procene Zapada se nastavljaju. Pretnja silom nije primorala srpskog mocnika da ustupi. On nije iskoristio prvi talas vazдушnih napada kao savršeno opravdanje da se otarasi Kosova. Niti su srpske mase ustale i zbacile tiranina sa vlasti. Sada neki analiticari sugerisu da je Milosevic u stvari lud, poput Nerona koji svira violinu radi svog zadovoljstva dok njegova zemlja gori.

Ali daleko od toga da je lud, Milosevic je nadmudrio zapadne sile u seriji dobro proračunatih poteza, i sada ima dobre sanse da pobedi. Iako ce on mozda izgubiti Kosovo, sve je verovatnije da ce njegova vlast u Srbiji biti zacementirana, i da ce tako biti i u sledecem veku.

Zapad je napravio ključnu gresku kada je Milosevicu pretio vazдушnim napadima, dok je istovremeno isključivao mogućnost upotrebe kopnenih snaga.

Milosevic se zapravo najviše plasio kopnenih snaga a ne vazдушnih napada, i upravo je iz tog razloga pocео da gomila snage duž granice sa Makedonijom i Albanijom nekoliko meseci pre ofanzive NATO-a. Kada su Albanci najpre odbili sporazum iz Rambujea, Milosevic je dobio nekoliko nedelja da postavi mine i dodatna utvrđenja duž puteva koje bi NATO iskoristio za ulazak na Kosovo preko Makedonije i Albanije.

Da bi zastitio pozadinu, Milosevic je takodje morao da se pozabavi sa neprijateljski nastrojenim Albancima, dok su mnoge njihove vodje mesecima trazile bombardovanje. Stoga je proistekla i potreba da se ukloni stanovništvo.

Sada je jasno da je Beograd nekoliko meseci ranije pripremio plan etnickog ciscenja Kosova, pod nazivom Operacija Potkovicica - koja bi se sproveda u slucaju bombardovanja NATO-a. Zato, dok su ratni avioni NATO-a napadali srpsku protiv-vazдушnu odbranu i praznih kasarne u Beogradu, Vojska Jugoslavije i paravojne snage na terenu su mogle da ociste velike delove pokrajine od albankog stanovništva.

Proterivanja nisu jednostavno bila svirep cin odmazde motivisan etnickom mrzjom, vec dobro pripremljeni potez sa vojnom logikom. Izbeglicka kriza je destabilizovala Makedoniju i Albaniju, i obavezala NATO da se ukljuci u humanitarne napore kako bi se izbeglicama obezbedila hrana i utociste, cime je Milosevic jos vise podrio sposobnost alijanse da pripremi invaziju.

Neki zapadni diplomatski izvori su priznali da je NATO imao detalje Operacije Potkovicica vec u januaru - odnosno, gotovo citava tri meseca pre nego sto je napad pocео - ali ipak nije uzeo u obzir potencijalnu

razmeru katastrofe. Kada je Zapad konacno poceo da diskutuje o mogucnosti kopnene invazije na Kosovu, u aprilu, Milosevic je bio veoma dobro pripremljen za takvu mogucnost.

Time sto je nastavio da iskljucuje mogucnost kopnene invazije, Zapad je sebi na raspolaganju ostavio dve jednostavne opcije: ili da produzi bombardovanje do beskonacnosti, u nadi da ce na kraju slomiti Milosevica, ili da se vrati pregovarackom stolu gde ce se suociti sa Milosevicem koji ce biti jos jaci nego sto je bio.

Sada izgleda da Zapad primenjuje obe strategije u isto vreme. Ali Milosevic ponovo vodi - signalizirao je da je spreman da zakljuci posao sa Zapadom. Pustio je tri uhvacena americka vojnika, dozvolio je umerenom albanskom vodji Ibrahimu Rugovi da ode u Italiju, a ima indikacija da je cak spreman da dozvoli ulazak stranih trupa na Kosovo pod uslovom da ne udju kao deo NATO-a.

Takodje je omogucio Rusiji da se vrati u centar medjunarodne diplomatije, sto je dovoljno da mu Kremljin bude vecno zahvalan. A izgleda da je Zapad smanjio svoje zahteve: Milosevic vise ne mora da povuce sve svoje snage sa Kosova da bi zaustavio bombardovanje, vec bi na osnovu proslonedelnog govora Bila Klintona "znacajno povlacenje" bilo dovoljano. Otuda potice i Milosevica poslednja ponuda o redukciji snaga na Kosovu.

Zato ce izgleda najverovatniji ishod biti sporazum postignut putem pregovora na osnovu koga ce zemlje NATO-a uci na Kosovo pod zastavom UN-a, u pratnji kontigenta ruskih snaga pod posebnom komandom.

Ne samo sto ce Milosevic izabrati vreme za postizanje dogovora, vec ce uticati i na broj i na mandat mirovnih snaga preko ruske i kineske delegacije u Savetu bezbednosti Ujedinjenih nacija.

Iako bi Milosevic trebalo da prihvati pravo Albanaca na povratak, moze se ocekivati da se mnogi nece vratiti. U svakom slucaju dobice mnogo bolji dogovor nego onaj koji je odbio u Rambujeu. Jos jednom ce postati "faktor stabilnosti na Balkanu" i "garant mira".

Medjutim cenu za njegovu pobedu ce platiti Srbija a pogotovi oni Srbi koji su se suprotstavljali Milosevicu. Industrija i infrastruktura zemlje su potpuno unisteni, a Milosevicev polozaj nikad nije bio jaci.

Milosevic ce moci da se busa da se suprotstavio najmocnijem vojnom savezu na svetu. Neki Srbi ce se usuditi da pitaju da li je bombardovanje bilo vredno toga. Medjutim Miloseviceva policija koja se tek vratila sa Kosova i koja je osnazena drakonskim zakonima usvojenim tokom rata ce se pobrinuti da niko ne postavi ovo pitanje previse glasno.

Dejan Anastasijevic je novinar Instituta za izvestavanje o ratu i miru.

Location: Kosovo

Focus: Balkans: Regional Reporting & Sustainable Training

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/milosevica-pobeda>